

Acronimul Proiectului: ASSPRO CEE 2007

Titlul Proiectului: Evaluarea politicilor privind plățile pacienților și proiectarea efectelor acestora asupra eficienței, echității și calității: cazul Europei centrale și de est
Acord de Grant nr.217431

Descrierea Proiectului
pentru activități externe de diseminare
Începerea Proiectului ASSPRO CEE 2007

Proiect colaborativ de cercetare finanțat de Comisia Europeană
în cadrul temei Științe Socio-economice și Umaniste
a Programul Cadru 7

Date de contact:

- Coordonator de proiect:

Dr. Milena Pavlova

Department of HOPE (BEOZ); Faculty of HMLS; Maastricht University

P.O. Box 616; 6200 MD Maastricht; The Netherlands

Tel: +31-43-3881705

E-mail: M.Pavlova@BEOZ.unimaas.nl

- Partener român: **Școala Națională de Sănătate Publică, Management și Perfecționare în Domeniul Sanitar** – SNSPMPDS (Str.Vaselor 31, sect.2 București, tel. 021.2527893, fax 021.2523014)

Dr.ec. Constanța Mihăescu-Pinția, responsabil management, cmpintia@snspsms.ro

Dr. Silvia Florescu, responsabil cercetare, sflorescu@snspsms.ro

Prof. Univ. Dr. Cristian Vlădescu, director general SNSPMPDS - reprezentant legal, cvladescu@snspsms.ro

Website Proiect: <http://www.assprocee2007.com/>

Abstract: ASSPRO CEE 2007 este un proiect de cercetare finanțat în cea mai mare parte de către Comisia Europeană. Scopul Proiectului este identificarea unui set comprehensiv de criterii obiective, bazate pe dovezi, adecvat pentru evaluarea politicilor privind plățile pacienților și să dezvolte un instrument de proiectare care să permită analiza eficienței, echității și calității impactului acestor politici. Setul de criterii precum și instrumentul de proiectare care vor fi dezvoltate în acest proiect, vor fi validate prin aplicarea lor în următoarele țări central- și est-europene sunt parteneri în proiect: Polonia, România, Bulgaria, Lituania, Ucraina și Ungaria. Comparațiile între aceste țări vor fi utile pentru a stabili în ce măsură contextul unei țări influențează evoluția politicilor privind plățile pacienților. Rezultatele acestui proiect vor contribui la progresul general în cercetarea vizând aplicarea instrumentelor economice și de simulare pentru evaluarea politicilor, ca și în cercetarea vizând analiza reformelor în sistemele de sănătate din Europa Centrală și de Est.

Cuvinte cheie: plățile pacienților, evaluarea reformelor în sănătate, Europa Centrală și de Est.



European Commission



Project funded under
the Socio-economic Sciences
and Humanities theme

Introducere

ASSPRO CEE 2007 este un proiect de cercetare centrat pe analiza mecanismelor de plată ale pacienților, în special a celor din centrul și estul Europei. Proiectul este finanțat în cea mai mare parte de către Comisia Europeană (CE). Subvențiile CE negociate pentru acest proiect se ridică la aproape 1,5 milioane Euro. Activitățile proiectului au început în martie 2008 și este de așteptat să continue timp de 5 ani. Acest document prezintă o scurtă descriere a direcțiilor principale de cercetare și a rezultatelor așteptate ale proiectului.

Consortiul

Consortiul proiectului *ASSPRO CEE 2007* cuprinde șapte organizații cu specific de cercetare. Partenerii sunt prezentați în tabelul 1. Așa cum se poate remarca în tabel, trei dintre parteneri sunt universități (*UM, MU- Varna* și *UJ CM*), alți trei parteneri sunt mici instituții de cercetare (*MTVC, SOZ* și *CPASF*) din cadrul sau asociate unor universități, iar un partener (*SNSPMS*) este centru național de cercetare și formare în domeniul serviciilor de sănătate.

Tabelul 1: Organizațiile care compun consorțiul proiectului

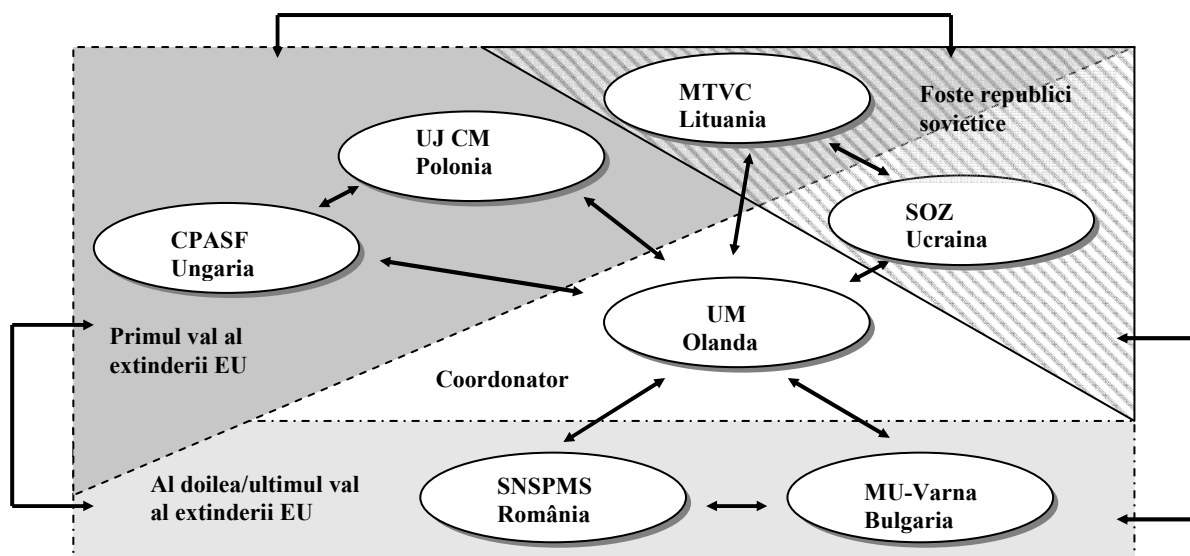
Partener Nr.	Denumirea completă a partenerului	Abreviere	Țara
Coordonator 1	Universiteit Maastricht	UM	Olanda
Partener 2	Medical University of Varna	MU-Varna	Bulgaria
Partener 3	Public Enterprise “MTVC”	MTVC	Lituania
Partener 4	Scoala Nationala de Sanatate Publica, Management si Perfectionare in Domeniul Sanitar Bucuresti	SNSPMPDS	România
Partener 5	Shkola Ohorony Zdorovia	SOZ	Ucraina
Partener 6	Uniwersytet Jagiellonski Collegium Medicum	UJ CM	Polonia
Partener 7	Center for Public Affairs Studies Foundation	CPASF	Ungaria

Selecția partenerilor de către organizația coordonatoare nu a fost deloc întâmplătoare; scopul major a fost acela de a avea un consorțiu reprezentativ pentru centrul și estul Europei. Astfel, șase țări central-și est-europene participă în proiect, și anume:

- Țări central-europene care au intrat în UE cu ocazia primei extinderi (Ungaria și Polonia).
- Țări est-europene din a doua/ultima extindere (Bulgaria și România).
- Foste republici sovietice din Europa, aflate în diferite stadii de dezvoltare (Lituania și Ucraina).

Specificul structurii consorțiului și relațiile între parteneri sunt prezentate în figura 1.

Figura 1: Structura consorțiului



Fiecare partener este reprezentat în proiect de către specialiști în următoarele domenii:

- Economie sanitară, economia bunăstării, microeconomie și econometrie
- Științe politice, management sanitar, sănătate publică, sociologie și psihologie în sănătate
- Informatică, simulare și modelare computerizată.

Această diversitate în profilul profesional al membrilor proiectului urmărește să faciliteze abordarea comprehensivă în analiza politicilor plăților pacienților, întrucât aceste politici comportă atât rezultate economice și politice, cât și o serie de consecințe sociale.

Cerințele și direcțiile proiectului

Activitățile de cercetare în Proiectul *ASSPRO CEE 2007* vor urmări trei direcții principale:

- Evaluarea mecanismelor de plată ale pacienților (*evaluarea politicilor*)
- Previziunea efectelor plăților pacienților (*proiecția politicilor*)
- Analiza comparativă a reformelor în sănătate din centrul și estul Europei (*țări CEE*).

Aceste trei obiective de cercetare determină (în engleză) și acronimul proiectului - *ASSPRO CEE 2007*, în care 2007 semnifică anul debutului preparativelor acestui proiect.

Idea proiectului a apărut ca urmare a două aspecte importante abordate în literatură în linii mari [1,2,3]:

- lipsa unor cercetări sistematice în lume asupra politicilor plăților pacienților, ceea ce conduce la introducerea sau amendarea mecanismelor de plată printr-un proces pur politic, în locul unui proces rațional de luare a deciziilor.
- nevoia pentru reevaluarea mecanismelor de plăți oficiale ale pacienților în Europa Centrală și de Est întrucât acestea au fost implementate în contextul persistenței plăților informale pentru serviciile de sănătate, determinând o dublă povară financiară pentru consumatori.

Interesul științific al coordonatorului și respectiv al coordonatorilor științifici ai proiectului, are de asemenea un rol important în definirea temei proiectului. Acest proiect reprezintă continuarea activității lor în domeniul plăților pacienților [4,5], precum și aplicarea modelelor economice și a simulărilor în analiza aspectelor de politică sanitară [6,7].

Scopul și obiectivele proiectului

Scopul Proiectului *ASSPRO CEE 2007* constă în identificarea unui set comprehensiv de criterii obiective și bazate pe dovezi, adecvat evaluării politicilor de plăți ale pacienților și dezvoltarea unui instrument de proiecție care să poată fi utilizat în analiza eficienței, echității și a calității efectelor acestor politici, specific pentru Europa Centrală și de Est.

Având în vedere scopul și specificitatea domeniului de aplicație, proiectul are următoarele *obiective* de cercetare:

1. Să identifice un set comprehensiv de criterii obiective, bazate pe dovezi (respectiv criterii economice, sociale, instituționale, istorice, geografice, etice, culturale, demografice și specific sectoriale) pentru evaluarea politicilor legate de plăți ale pacienților, cu validare prin aplicarea în Europa Centrală și de Est.
2. Să dezvolte un instrument de cercetare fiabil și valid pentru studiul nivelului și tipului de plăți informale pentru servicii de sănătate și să aplice acest instrument în țări central- și est-europene atât la analiza atât a modelului de plăți informale, cât și a efectului lor asupra utilizării de servicii de sănătate.
3. Să dezvolte un model al cererii de servicii de sănătate plătite oficial de pacienți, care să explice impactul potențial al plăților informale asupra serviciilor de sănătate, comportamentul furnizorilor și preferințele pacienților, și să valideze acest model prin aplicare în țări central- și est-europene, studiindu-se efectele plăților oficiale ale pacienților la nivel micro.
4. Să dezvolte un instrument proiectiv de analiză la nivel macro a eficienței, echității și a calității efectelor politicilor de plăți ale pacienților utilizând modelul cererii pentru servicii de sănătate a consumatorilor din sfera plăților oficiale, și să valideze acest model prin aplicare în Europa Centrală și de Est.

Adițional față de aceste obiective de cercetare, activitățile proiectului vor îndeplini și alte obiective:

5. diseminarea extensivă a rezultatelor proiectului în rândul decidenților politici, furnizorilor de servicii de sănătate și al populației generale;
6. management eficace și eficient de proiect pentru livrarea promptă a rezultatelor cercetării.

Obiectivele de cercetare vor fi abordate utilizând metode de cercetare cantitativă și calitativă specifice unei arii vaste de științe socio-economice și umaniste. Se va urmări în special aplicarea tehnicilor cantitative (cum ar fi modelarea, analiza tendințelor, metoda preferințelor exprimate și reale), combinate cu date calitative pentru studiul rezultatelor micro și macro ale politicilor privind plățile pacienților.

Pașii de urmat pentru îndeplinirea obiectivelor proiectului sunt grupați în opt pachete de activități (PA), prezentate în tabelul 2. Așa cum se observă în tabel, primele șase pachete se referă la activitățile de cercetare ale proiectului, urmărind etapele de bază ale oricărui studiu sistematic: dezvoltarea modelelor conceptuale, pregătirea colectării datelor, colectarea și introducerea datelor (în două etape de colectare), analiza și interpretarea datelor, precum și evaluarea și proiecția de politici. Ultimele două pachete de activități se ocupă de diseminarea rezultatelor proiectului și managementul activităților acestuia. Fiecare dintre pachetele de lucru este structurat pe sarcini generale ale proiectului și respectiv pe sarcini per partener cu perioadă de activitate și termen de realizare specifice.

Tabelul 2: Pachetele de activități ale Proiectului

Pachet de activități Nr. (PA)	Numele pachetului de lucru	Tipuri de activități și relația cu obiectivele proiectului
PA 1	Dezvoltarea modelelor conceptuale	Activități de cercetare Obiectivele proiectului: 1÷ 4
PA 2	Pregătirea colectării datelor	
PA 3	Prima etapă de colectare a datelor și introducerea lor	
PA 4	A doua etapă de colectare a datelor și introducerea lor	
PA 5	Analiza și interpretarea datelor	
PA 6	Evaluarea și proiecția de politici	
PA 7	Diseminarea rezultatelor proiectului	Activități de diseminare Obiectivul proiectului: 5
PA 8	Activități de management al proiectului	Activități de management Obiectivul proiectului: 6

Pachetele de activități de cercetare vor continua pentru aprox. un an, până la un an și jumătate. Pachetele referitoare la diseminarea rezultatelor proiectului și la managementul proiectului se vor desfășura pe întreaga durată a acestuia.

Descrierea proiectului

Primii pași în pregătirea Proiectului *ASSPRO CEE 2007* au fost făcuți de către coordonator în martie 2007, prin pregătirea propunerii de proiect și căutarea partenerilor. Procesul de pregătire a proiectului (de la scrierea acestuia și până la semnarea contractului cu CE) a continuat pe o perioadă de peste un an. Întregul proces de pregătire poate fi divizat în patru faze principale:

- Faza I: Pregătirea propunerii de proiect
 - Martie - aprilie 2007: dezvoltarea propunerii pentru proiect
 - Mai 2007: depunerea / aplicarea propunerii de proiect.
- Faza a II-a: Evaluarea propunerii de proiect de către Comisia Europeană
 - Iunie 2007: acceptul formal al propunerii de proiect
 - Iulie 2007: evaluarea pozitivă prin evaluatori independenți (13,5 din 15)
 - Septembrie 2007: selectarea proiectului pentru finanțare
 - Octombrie - noiembrie 2007: negocieri cu ofițerul CE de proiecte.
- Faza a III-a: Procedurile administrative
 - Decembrie 2007: verificarea tuturor partenerilor pe baza documentelor legale
 - Ianuarie 2008: semnarea Acordului consorțiului
 - Februarie 2008: pregătirea contractului
 - Martie - aprilie 2008: semnarea contractului de către UM și CE

- Faza a IV-a: Debutul activităților proiectului
 - Aprilie 2008: întâlnirea de deschidere a proiectului
 - Mai 2008: pre-finanțarea de către CE
 - Iunie 2008: începerea activităților de cercetare.

Cercetarea în cadrul acestui proiect a început în iunie 2008. Primul raport științific trebuie să fie transmis CE în august 2008 pentru evaluare și diseminare.

Rezultatele așteptate ale proiectului

Proiectul *ASSPRO CEE 2007* este de așteptat să contribuie la dezvoltarea cunoașterii științifice în două direcții principale: evaluarea adecvată a reformelor din sănătate vizând plățile pacienților din țările central- și est-europene, precum și dezvoltarea unei metodologii de evaluare a plăților pacienților la nivel internațional.

În mod specific, proiectul are potențialul de a dezvolta un nou cadru, bazat pe dovezi, pentru analiza aspectelor de politică sanitară, inclusiv dezvoltarea de:

- metodologie pentru evaluarea politicilor privind plățile pacienților;
- model al cererii pentru previziunea efectelor plăților pacienților la nivel micro;
- instrument de simulare de politici pentru proiectarea efectelor plăților pacienților la nivel macro;

În ceea ce privește analiza reformelor în sănătate din centrul și estul Europei, se așteaptă ca proiectul să contribuie la:

- analiza comparativă a plăților formale ale pacienților din Europa Centrală și de Est,
- analiza sistematică a plăților informale ale pacienților din Europa Centrală și de Est,
- crearea unei baze de date care să conțină date de nivel microeconomic din sectoarele de sănătate din țările central- și est-europene.

Alte rezultate așteptate în cadrul acestui proiect, legate de obiectivele Comisiei Europene, sunt următoarele:

- stabilirea unei noi rețele de cercetători din Europa Centrală și de Est
- pregătirea de tineri cercetători din țările Europei centrale și de est
- armonizarea sistemelor sanitare din UE în privința liberei mișcări a pacienților
- participarea femeilor la proiecte de cercetare.

Îndeplinirea obiectivelor proiectului va depinde în mare măsură de consorțiu dar și de managementul său general.

Referințe bibliografice:

1. Maynard, A. (2005). European health policy challenges. *Health Economics* 14: S255-S263.
2. Pawson, R. (2002). Evidence-based policy: in search of a method. *Evaluation* 8 (2): 157-181.
3. Thompson, R. and Witter, S. (2000). Informal payments in transitional economies: implications for health sector reform. *International Journal of Health Planning and Management* 15: 169-187.
4. Pavlova, M., Groot, W. and van Merode G. (2002). Public attitudes towards patient payments in Bulgarian public health care sector: Results of a household survey. *Health Policy* 59(1): 1-24.
5. Pavlova, M., Groot, W. and van Merode G. (2004). Willingness and ability of Bulgarian consumers to pay for improved public health care services. *Applied Economics* 36: 1117-1130.
6. Groot, W. and Maassen van den Brink, H. (2006). The compensating income variation of cardiovascular disease. *Health Economics* 15: 1143-1148.
7. van Merode, G.G., Groothuis, S., Schoenmakers, M. and Boersma, H.H. (2002). Simulation studies and the alignment of interests. *Health Care Management Science* 5(2): 97-102.